

36471

Depresinoen azterketaren ondorioak

Bi Psikologi-Biltzar izan dira munduan bateratsu joan den marxoan: bata Parisen eta bestea New-Yorken; eta biotako ikergal nagusia hauxe izan da: depresinoa.

Depresinoa, beraz, lehen erdaraz «neurastenia» esan ohi zena, «modan» ote dago? Depresino nabarmen gertatzen dira, estadistikek diotenez, psikiatren kontsultazioen erdiak; eta eritasun* organiko gisa* presentatzen diren beste anitz* ere, atxeterraren* azterketaren ondoren, depresino huts gertatzen dira.

Depresinoaren ifernua ezagutu ez dutenek (depresinoa ifernua baita) nekez uler dezakete gaiso-talde hau; eta depresinoa dutenekiko maiz* eta gaixotoki jalkitzen* dira irriak eta ujuak.

Gaitza, ordea, larria* da, eta ez fingaizto egitera eramán deza-keelako bakarrik. Bi Biltzar Nagusion bateratasuna aski* goraki mintzo da depresino eskuarraren* beraren garrantziaz.

Prentsak jakin arazi duenez, funtsezko* aurkikunde* baten bezperan gaude Psikologiaren mailan; eta depresinoen sustraiari dago- kio, hain zuzen.

Alde hatetik, jakin dugunez, Washington-go Unibertsitate iker- tzaile* talde bat ari da lanean, Wino Kuz eta Reich-en zuzen- daritzapean; eta bestetik Columbia-ko Unibertsitateko beste talde bat, Fieve eta Mendlewicz-enean. Biok bide berberetik ari, eta fa- mili-etorkien gorabeherak belanez* belauñ ikertuz, ia segurutzat jotzen dute kakoa: depresino famatuok batetik, eta «X» kromo- soren «gene»-ek bestetik, zenbait lotkia edo harreman sakon badu- tela. Kromosomaren mailan, beraz, depresinoen giltzarria «X»-aren geneen desegokitasunean edo makurreran datza.

Jakina denez, 23 kromosoma-bikote ditu giza-zelulak; eta se- suari dagokion 23. bikotean, hain zuzen, gizasemeari «XY» kromo- somak dagozkio, eta emakumeari, berriz, «XX» bikotea.

Hots, itxura denez, X kromosoman dauden «gene»-ei loturik ager- tzen dira bai daltonismoa (alegia,* berdea eta gorria ongi ezin be- reztea), bai «Xg(2+1)» deritzan odol-ezagugarria, eta bai depresinoa.

Xehetasunetan sartu gabe (ez baita jakintza-adar hori batere ene jakitate, ezta artikulu honen muina ere), etorki-lege zehatzak aurkitu dira zenbait familian hiru fenomeno horien artean; eta bateratasun horren kakoa hauxe bide* da: **depresinoak kromosoma horren geneetan duela jatorria**. Hori dela-ta, hain zuzen, lithio-zko eta T.R.H.-zko sendabideak (biok farmakologia soil, alegia) arrakes- ta* bikainak lortzen dituzte psikosi-bide betean daudenengan.

Hitz batez: depresinoak, kanpotik ikusirik bederen,* guztiz iz- piritu-eritasun agertuagatik ere, ADN garratzinean* eta zelulen ma- teriatasunean eta kimikan dauka funtsa eta... sendabidea. Boron- date-ahuleziatzat* hartu ohi zena (eta erantzukizun* iturri ere bai! Non da, azken funtsean, erantzukizuna, eta non bekatua?) biologi- kontu huts agertzen zaigu azkenean!

Escoffler-Lambiottek xuxenki dioenez (Le Monde, 1973-IV-4): «(Hori frogaturik* agertuko den) egun hori —ezin dezake inork hau zalantzan jar— Kondaira-egun aparta bilakatuko* da: bai psikiatria- ren sailean, bai gainerako zientzi-sail guztietan. Zeren,* lehenengo aldiz, umorearen, izpirituaren eta jokabide soilen eritasun bat, sor- tua duen oker biokimikarekin zehazki lotzeko aukera emango bai- tzaigu».

Larriak ez, beraz, baina larriegi ere izan daitezke biologi-aurki- kunde honen ondorioak; zeren-eta,* ohi denez eta oso dialektika- ren arabera* denez, orain beste muturreraino joateko arriskua agertzen baita. Alegia: «tira, tira, mutilak! Dena duk biologikoa! Dena duk molekulen mailakoa!»

Kolpea nondik datorren erraz somatzen da; eta bete-betean Freud-ek eta Psikanalisiak jasango* dutela gauza agiria zait. Batez ere filosofiaren eta politikaren mailan Freudek hautatu zituen jo- kabideak ezagututa. Inkontzientearen aita «idealista» bat izan zela entzungo da bazterretan; eta «idealista» hitza, jakina, oso sentidu berezi berezian hartuz esango da.

Eskuindarren txaloak ere, ordea, laster bilduko zaizkie lehenen- goei; Freud ez baita oraindik, beraien ustez, garbitasuna likistu* eta pornografi-uhin* berriari zientzi-oinarria eman dion madarikatua baizik.

Aurkikunde horrek berak, era berean, «ezkertar» psikanalisia kolpatuko du bortizki*; ezen* iraultzaren beharra PERTSONA- GIZARTEA bikotearen barne-dialektikak azaltzen eta funtsatzen badu (gizona gizartearen zerbitzuko ez-baina gizarte gizonaren zerbitzuko jarri behar dela esango luke Cooper-ek, esate baterako), aurkiku- nde horrek, psikologi-drama baten kakoa BIOLOGIA HUTSAREN MAI- LAN, eta pertsona/gizarte bikotetik at * beraz, jartzen duenez ge- roztik, «eskuindar» oinarri bat eskaintzen dio politikari Psikologia- ren mailan. Klase burrukatik eta gizarte-zapalketatik aparte eta berex legozke depresinoak... eta «gainerako Freud-keriak»!...

Aurkikunde horrek, horrela, bazterrak oso harrotzeko itxura dakar, ene ustez, eskuin aldean eta ezker aldean; eta laster erre- paratuko ditugu hauen eta haien arteko tirabiraren lehenengo zan- tzuak.*

Berriz ere, halere, ukaldi* gehiegizko bat dator. Freud, DENA izatetik (guztia izatetik, alegia) EZER EZ izatera bihurtu nahi izateko arriskua dakust.* «Arriskua» diot, bai: hurrengo fanatikoen eta iko- noklasten uhinak dakarkeena.

Zeren-eta Freud ez baita Malachias ez Isaias izan; eta ez nahi ere horrelakorik gizonaren adimenaz (eta ideologiez, beraz) arrunt* mesfidatzen zen Vienatar zientzi-gizon apartak.

Batzuek, jarraitzailek sutsuenek, jainko edo profeta bederen bihurtu nai izan zuten Freud; Psikanalisia, Erljio; eta Zientziaren mailatik, horrela, Mistikaren mailara pasarazi nahi izan zuten. Bai- ta, hein* batez bederen, lortu ere. Orain, beraz, Zientziaren maila- ra bihurtu beharrak, sinestun horien soinekoen urraztea ekarriko du. Eta, berriz ere, apostoluak krisialdian gertatuko!

Zientziaren mailatik ez irtetera, jakina, ERLIJO-GUDUAK erauz* genitzake geure artetik; eta guruzadak eta guruzaden ondoko «pur- gak» bazter.* Egiarako bidetxior apal hori, ordea, gutxiegi zaió gizonari. Aitortzen dugun baino azkarrago da gure nortasuna fun- tsatzen* duen Absolutu-egarria. Euskal Herrian bereziki, ene ustez, Elizaren Kondairan behin eta berriz frogatu* dugunez.

Freud, horrela, depresinoen mailan eta bestetan jainkotzat balio izan ez digulako, orain behar eta merezi baino aisa* BEHERAGO, UKATUAGO eta ZAPUZTUAGO* ikusteko bezperan garelá iruditzen zait.

Eta hala gerta ez dadin, deus* egiterik ez dagoela deritzat. Geroak erranen.

LARRESORO

daude, **dagoz**
dezake, **daike**
dezakete, **daikee**
digu, **deusku**
dio, **deutso**
gaude, **gagoz**

genitzake, **geinkez**
legozke, leudeke, **legokez**
zaigu, **jaku**
zaio, **jako**
zait, **jat**
zaizkie, **jakez**